

Kommunstyrelsen

Inriktning och uppdrag samverkansformer för energiintensiv etablering

Kommunfullmäktige har under två år gett hela kommunkoncernen i uppdrag att arbeta med uppdraget *Sambällsbyggande för ett växande Timrå*. Uppdraget har dels syftat till att ställa om förvaltningsorganisationen och dess arbetssätt för att möjliggöra en ökad tillväxt, dels till att faktiskt producera fler bostäder och nya verksamhetsområden för både bostäder och verksamhetslokaler. Under 2021 har stora delar av uppdraget utförts enligt plan. Dock har både ökad inflyttning och lägre arbetslöshet uteblivit som önskvärda samhällseffekter.

Under 2021 har Timrå kommun i nära samverkan med Sundsvalls kommun och övriga kommuner i Sundsvallsregionen deltagit i kampen om Northvolt och Volvos nya gigafabrik. En sådan etablering skulle ha skapat ca: 2.500 nya arbetstillfällen, med betydande effekter på övrig arbetsmarknad. Sammantaget skulle den ha medfört en inflyttning till arbetsmarknadsregionen på ca: 13.000 nya invånare.

Northvolt och Volvo kommer inte lägga sin nya anläggning i Sundsvallsregionen. Torsboda föll på målnöret men har varit med som ett av de absolut hetaste slutliga alternativen. Platsens styrka bygger på att tillräcklig markyta finns, med god elförsörjning av förnyelsebar energi från vatten och vind, tillsammans med fungerande och befintlig infrastruktur i form av europaväg, flyg, hamn/logistikpark och järnväg. Torsbodaområdet är även på väg att detaljplaneras. En ny detaljplan som medger energiintensiv industri i denna storleksordning kan vara antagen av Timrå kommun i april 2022.

Timrå och Sundsvallsregionen har visat att vi klarar av att arbeta med en stor industrietablering med denna inriktning och karaktär, samt att främja nödvändiga investeringar i samhällsinfrastrukturen för att klara av den tillväxt som en sådan etablering medför. Inte minst har Sundsvall och Timrå kommuner visat att de kan samverka som en stark kommun och verka tillsammans med en hel arbetsmarknadsregion. Erbjudandet uppfattas av marknadens aktörer som mycket starkt, även om det inte räckte ända fram för Northvolt och Volvo. Det finns en tillräcklig markreserv för produktion av bostäder, arbetsmarknadsregionen är väl utformad för att kompetensförsörja tillverkningsindustri och kompetensförsörjningen kan riktas om och kraftsamla för att bemanna en batterifabrik med tusentals nya arbetstillfällen.

Kommunledningskontoret har som utgångspunkt för verksamhetsplan och budget 2023-2025 beräknat skatteeffekter av en riktigt stor etablering. Baserat på exemplet Northvolt och Volvo skulle en sådan kunna innebära ökade skatteintäkter på motsvarande +105 till +229 mnkr för Timrå med variation beroende på befolkningsökningens storlek (7000-13000 invånare) och hur stor andel som bosätter sig i Timrå i förhållande till övriga Sundsvallsregionen (20-25 %). Sammantaget bedömer kommunledningskontoret att satsningen på en etablering är väl värd prioritering och gemensamma ansträngningar inom den funktionella arbetsmarknadsregionen.

Om det inte sker en större etablering kommer Västernorrland att fortsätta minska sin befolkning till 2040, enligt SCB:s senaste bedömning den största befolkningsmässiga minskningen av alla regioner i

Sverige. Timrå kommer att drabbas och andelen av befolkningen som förvärvsarbetar kommer att sjunka i antal i förhållande till barn och unga samt pensionärer. Enligt upprättade planeringsförutsättningar kommer gruppen +80 år att öka med 55 % fram till 2030. Arbetslösheten har ökat mer i Timrå än i övriga kommuner i Västernorrland och ligger nu kvar på en hög nivå i förhållande till riket. Sammantaget kommer det att innebära att kommunen behöver göra omfattande besparingar inom flera välfärdsområden och snarare avveckla verksamhet än att investera i nya verksamhetslokaler för såväl förskola, skola som äldreboenden. Det är verksamhetsmässigt nödvändigt med befolkningstillväxt och fler arbetstillfällen med fler förvärvsarbetande för att säkra en god kvalitet och förnyelse inom hela välfärdsområdet.

Även om Torsboda var med i slutstriden för etablering av en ny batterifabrik för Northvolt och Volvo, finns det insatser som ytterligare kan förbättra möjligheten att få till en etablering. Det har visat sig i processen att platsen skulle kunna vara mer förberedd för ändamålet. Det gäller såväl lagakraftvunnen detaljplan som markförvärv av intilliggande områden på norra sidan av E4. Även väganslutning, kraftledningens dragning, viss teknisk försörjning med exempelvis kyla och förberedande markarbeten har nämnts som ytterligare insatsområden som hade kunnat förberedas ytterligare och främjat valet av Timrå-Sundsvall.

Det kommer att byggas ca: 40 batterifabriker i Europa den kommande 10 åren för att förse fordonsindustrin med batterier. Med tillgång på yta, förnyelsebar el till ett av Europas lägsta pris och god infrastruktur är Torsboda kanske en av Sveriges lämpligaste platser för en sådan etablering. Bedömningen bekräftas av både Business Sweden, som arbetar nationellt med dessa stora etableringar, och E.on, som äger elnät och konkurrerar nationellt och internationellt på elnätsmarknaden. Det är dock hård konkurrens och flera andra regioner förbereder motsvarande satsningar för att locka till sig nästa batteritillverkare.

För att fortsätta förbereda platsen, arbeta med etableringsfrämjande åtgärder i Sundsvallsregionen och vara en aktiv part i försäljningen till andra intressenter föreslår kommunledningskontoret i samverkan med Sundsvalls kommunstyrelsekontor en formalisering av kommunernas samverkansmodell. Den har hittills skett i lös projektförform, utan samlade resurser och med begränsad förmåga att ytterligare förbereda platsen för etablering. Den mest framkomliga vägen för fortsatt samverkan bedöms vara en gemensam bolagsstruktur.

MAQS advokatbyrå har på uppdrag av Timrå Invest utrett lämpliga samverkansformer. En gemensam bolagsstruktur bedöms vara den mest framkomliga vägen att samverka på för att dela risk, skapa kapital för fortsatt utvecklingsarbete och för att i förlängningen sälja en potentiell tillgång till en framtida intressent.

Det finns fördelar med att paketera Torsboda industriområde med mark, kommande detaljplan och förutsättningar i gemensam bolagsstruktur. Bolagsstyrelsen ansvarar för den operativa styrningen men kommunfullmäktige i bägge kommunerna agerar ägare och anger bolagsordning och ägardirektiv. Genom att paketera befintliga tillgångar i bolagsstruktur kan det även kapitaliseras genom Sundsvalls förvärv av bolagsandelar. Det samlade kapitalet i bolaget kan användas för att fortsätta förbereda platsen för etableringen. Genom förädling av platsen med lagakraftvunnen detaljplan, bättre infrastruktur och påbörjad markberedning ökar även försäljningspriset. Kommunerna delar på risken men delar även på avkastningen vid en framtida försäljning. Det är även skattetekniskt fördelaktigt

för en intressant att förvärva ett bolag med marktillgångar vid en framtida etablering, i jämförelse med att bara köpa marken för ändamålet.

Kommunledningskontoret bedömer att ingångsvärden i ett sådant gemensamt bolag bör vara:

- Ett 50/50 fördelat ägande mellan kommunerna
- Ordförandepost för Timrå kommun som går in med den mark som behövs för etapp ett av industriområdet och som har det geografiska områdesansvaret, med vice ordförandeposten från Sundsvalls kommun
- Inriktningen ska vara att paketera både Torsboda syd och nord i en bolagsstruktur och förädla platsen för vidare försäljning av hela eller delar av bolaget
- Nedlagda kommunala medel och tillgångar i arbetet med att förbereda platsen för en etablering ska täckas vid en framtida försäljning
- I uppdraget ska ingå att samverka med de angränsande kommunala organisationerna i närområdet kring Torsboda för att paketera och marknadsföra platsen för framtida etableringar samt att agera tillsammans med hela Sundsvallsregionen för att förstärka vårt regionala erbjudande

Det finns i dagsläget på grund av genomförd etableringsprocess ett stort intresse för regionen och kommunen för alternativa etableringar. Inte minst när det gäller energiintensiva verksamheter. Kommunen bör därför verka för att tillgången som finns - yta och förnyelsebar och tillförlitlig el - prioriteras för energiintensiv industri som ger flera tusen arbetstillfällen. Av den anledningen bör kommunerna, parallellt med uppdraget att formalisera samverkan, prioritera inriktningen på etableringar till verksamheter som ger väldigt många arbetstillfällen. Detta för att få avkastning på investerade tillgångar och medel. Annars är risken att mark- och elkapacitet tas upp av verksamhet och markanvändningen som endast ger ett fåtal arbetstillfällen men effektivt förhindrar en framtida industrietablering med betydligt fler arbetstillfällen. Den storskaliga effekten på samhällsomvandlingen med bedömd tillväxt av såväl befolkning som skatteintäkter vid en etablering uteblir då. Av den anledningen bör kommunfullmäktige rikta befintligt uppdrag med *sambällsbyggande för ett växande Timrå* vad gäller plats för energiintensiv industri mot etableringar som ger tusentals nya arbetstillfällen och även uttala att just detta uppdrag ska prioriteras i den kommunala organisationen.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Andreaz Strömngren
Kommunchef